

โครงการคุณธรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่/..... โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา ๕

ชื่อโครงการ คือ ชื่อที่ใช้เรียกแทนโครงการ ซึ่งควรตั้งให้ กระชับ ชัดเจน และสื่อความหมายได้ตรงประเด็น โดยชื่อที่ดีจะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการได้ทันที และควรมีเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงกับสิ่งที่กำลังศึกษา

ลักษณะที่ดีของชื่อโครงการ

- กระชับและน่าสนใจ: ชื่อที่สั้นแต่ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน
- ชัดเจนและตรงประเด็น: สื่อถึงเนื้อหาหลักของโครงการได้อย่างตรงไปตรงมา ไม่กำกวม
- เฉพาะเจาะจง: ระบุให้ชัดเจนว่าโครงการกำลังศึกษาเรื่องอะไร โดยไม่กว้างเกินไป
- สื่อถึงวัตถุประสงค์: ชื่อโครงการควรโยงไปถึงวัตถุประสงค์หลักของการทำโครงการ
- เป็นประโยคที่สมบูรณ์: โดยทั่วไปควรเป็นประโยคที่สมบูรณ์ มีประธานและกริยา แต่ไม่ควรเป็นประโยคคำถาม

ตัวอย่างชื่อโครงการคุณธรรม

ตัวอย่างชื่อโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ โดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนหรือชุมชนได้:

ชื่อโครงการที่เน้นภาพรวมการป้องกันอบายมุข

- "สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยปลอดยาเสพติดและอบายมุข"
- "โครงการคุณธรรมนำเยาวชน ห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข"
- "ภูมิคุ้มกันดวงจิต พิชิตอบายมุข"
- "เยาวชนรุ่นใหม่ ใส่ใจคุณธรรม ห่างไกลอบายมุข"

ชื่อโครงการที่เน้นอบายมุขเฉพาะด้าน

ด้านการติดสุราและของมีนเมา:

- "ลด ละ เลิกสุรา เพื่ออนาคตที่สดใส"
- "รู้ทันโทษสุรา พัฒนาปัญญา"
- "โครงการห้องเรียน/ชุมชนปลอดเหล้า"

ด้านการพนัน:

- "ตัดไฟแต่ต้นลม ไม่นิยมเล่นพนัน"
- "รู้พิษภัยการพนัน สร้างสรรค์ชีวิตที่ดี"

ด้านความเกียจคร้าน:

- "เปลี่ยนความเกียจคร้าน เป็นความพากเพียร"
- "กิจกรรม ๕ ส. ขจัดความเกียจคร้านในโรงเรียน" (อาจใช้หลักธรรมอิทธิบาท ๔ เข้ามาช่วย)

ด้านการคบคนชั่ว/เที่ยวกลางคืน:

- "เลือกคบคนดี ชีวิตมีสุข" (เน้นการเลือกคบเพื่อน)
- "ห่างไกลแหล่งอบายมุข สร้างเสริมความปลอดภัย"

ด้านการเที่ยวดูการละเล่น (ในทางที่ไม่เหมาะสม):

- "ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลสิ่งไร้สาระ"
- "ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ แทนการเที่ยวดูการละเล่น"

ข้อแนะนำเพิ่มเติมในการตั้งชื่อ

- ใช้คำคล้องจอง: เพื่อให้จำง่ายและน่าสนใจ เช่น "ลด ละ เลิก"
- ระบุกลุ่มเป้าหมาย: เช่น "นักเรียน", "เยาวชน", "ชุมชน"
- แสดงถึงผลลัพธ์ที่คาดหวัง: เช่น "ชีวิตพอเพียง", "อนาคตสดใส", "โรงเรียนสีขาว"

การเลือกชื่อโครงการควรพิจารณาจากปัญหาหลักของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการแก้ไข เพื่อให้โครงการมีความชัดเจนและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชื่อกลุ่ม

ที่มาและความสำคัญ

เกิดจากความต้องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้กับนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมและพัฒนาทักษะชีวิต โดยมีความสำคัญคือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม รู้จักการคิดวิเคราะห์และลงมือทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น สร้างความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมกับชุมชน

คุณลักษณะของที่มาที่ชี้ถึงความสำคัญ

การปลูกฝังคุณธรรมในสถานศึกษา: เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สืบเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ เช่น ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง: มาจากปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนหรือในชุมชน เช่น การขาดวินัยในการเข้าเรียน การส่งงานไม่ตรงเวลา หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: เป็นการนำหลักคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม: เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดี ปฏิบัติตนอย่างมีความรับผิดชอบ และสามารถนำหลักธรรมมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้ ซึ่งมีเป้าหมายย่อย ๆ เช่น ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น, พัฒนาความคิดและการแก้ปัญหา, และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างมีความสุข.

๑..วัตถุประสงค์ด้านความรู้ (Knowledge)

- เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่เลือก เช่น ความซื่อสัตย์, ความรับผิดชอบ, และการมีจิตอาสา.

- เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการทำความดีและผลลัพธ์ของการกระทำ.

๒.วัตถุประสงค์ด้านเจตคติ (Attitude)

- เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี, มีความซื่อสัตย์, มีจิตอาสา, และมีความรับผิดชอบ.

- เพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกในคุณธรรมจริยธรรมให้คงอยู่ในตัวผู้เรียน..

๓. ด้านสังคมและชุมชน : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมั่นคง รวมถึงให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน

สรุปโดยย่อคือ โครงการคุณธรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็น "คนดี" ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งกาย วาจา ใจ และสติปัญญา สามารถเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมต่อไป

ประชากรเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้อง.....

ประชากรเป้าหมายของโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับบอบายมุข ๖ มักจะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านั้น โดยตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายมีดังนี้:

- **นักเรียน/นักศึกษา:** เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่พบได้บ่อยในโครงการคุณธรรมของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้และอาจมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับบอบายมุข เช่น การดื่มสุรา, การเล่นเกมพนัน, การเที่ยวกลางคืน หรือการคบเพื่อนชั่ว
- **เยาวชนในชุมชน:** กลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชนที่อาศัยในชุมชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับบอบายมุข เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

- **สมาชิกในห้องเรียน/ในโรงเรียน:** ในระดับชั้นเรียน โครงการอาจเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสมาชิกในห้องเรียนให้ตระหนักถึงพิษภัยและห่างไกลอบายมุข
- **ประชาชนทั่วไปในชุมชน:** สำหรับโครงการในระดับชุมชน อาจมีเป้าหมายที่ประชาชนทุกคน หรือกลุ่มเฉพาะที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ผู้ที่ติดสุรา ผู้ที่ชอบเล่นการพนัน เป็นต้น
- **กลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยง:** กลุ่มเฉพาะเจาะจงที่มีปัญหาชัดเจน เช่น กลุ่มคนที่เกียจคร้านการทำงาน, กลุ่มคนที่ชอบเที่ยวดูการละเล่นจนเสียการเรียน เป็นต้น
- **ผู้ปกครองและครู:** บางโครงการอาจมีเป้าหมายทางอ้อมที่ผู้ปกครองและครู เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีและร่วมมือกันสอดส่องดูแลนักเรียน/เยาวชน

การกำหนดประชากรเป้าหมายจะขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาอบายมุขที่ต้องการแก้ไขในบริบทนั้นๆ เช่น หากปัญหาคือการดื่มสุราในโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายหลักก็จะเป็นนักเรียนที่ดื่มสุรา เป็นต้น

ปัญหาและสาเหตุ เกิดขึ้นได้จาก

ปัจจัยภายใน เช่น การขาดจิตสำนึก ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทน หรือ

ปัจจัยภายนอก เช่น สภาพแวดล้อม ครอบครัว เพื่อน การเรียนการสอนที่ไม่เอื้ออำนวย หรือขาดสื่อและอุปกรณ์

ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ขาดระเบียบวินัย ขาดความซื่อสัตย์ และขาดจิตอาสา

ปัญหา ปัญหาที่พบบ่อย

ตัวอย่างปัญหาที่พบบ่อยในการทำโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ ในบริบทของโรงเรียนหรือชุมชน มักจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่นักเรียนสามารถพบเห็นหรือประสบได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็น "ต้นทางแห่งความเสื่อม" ได้แก่:

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการติดสุราและของมึนเมา

เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยที่สุด โดยอาจขยายขอบเขตไปถึงยาเสพติดอื่นๆ ด้วย

ตัวอย่างปัญหา:

- นักเรียนบางกลุ่มแอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหรือนอกสถานศึกษา
- การใช้สารเสพติดหรือบุหรี่ในกลุ่มนักเรียน
- นักเรียนขาดความตระหนักถึงพิษภัยและโทษของการดื่มสุรา (เช่น เสียทรัพย์สิน, ก่อทะเลาะวิวาท, เกิดโรค, เสียชื่อเสียง, ทอนกำลังปัญญา)

๒. ปัญหาการชอบเที่ยวกลางคืน

แม้ในบริบทนักเรียนอาจจะไม่ใช่การเที่ยวกลางคืนแบบผู้ใหญ่ แต่จะเป็นการออกนอกบ้านจนดึกดื่นหรือไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม

ตัวอย่างปัญหา:

- นักเรียนมั่วสุมหรือใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน/วันหยุดในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ (เช่น ร้านเกม, สถานบันเทิงที่แอบเข้าได้)
- การกลับบ้านดึก ทำให้ไม่ปลอดภัยและเป็นที่ระแวงสงสัยของผู้อื่น
- การไม่รักษาวินัยและไม่รับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว

๓. ปัญหาการชอบเที่ยวดูการละเล่น

ในปัจจุบันการละเล่นอาจหมายถึงการใช้เวลาไปกับสื่อบันเทิงต่างๆ มากเกินไป

ตัวอย่างปัญหา:

- การติดเกมออนไลน์ หรือใช้เวลาเล่นโซเชียลมีเดียมากเกินไป จนเสียการเรียน
- การใช้เวลาว่างไปกับการดูสิ่งบันเทิงที่ไม่สร้างสรรค์ หรือดูมากเกินไปจนความจำเป็น
- ขาดการแบ่งเวลาที่เหมาะสมระหว่างการเรียนและกิจกรรมผ่อนคลาย

๔. ปัญหาการติดการพนัน

ปัญหานี้สามารถปรับให้เข้ากับช่วงวัยของนักเรียนได้

ตัวอย่างปัญหา:

- การเล่นพนันเล็กๆ น้อยๆ ในโรงเรียน (เช่น พนันผลบอล, เล่นไพ่, ทายผลต่างๆ)
- การซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลอย่างไม่เหมาะสม (สำหรับนักเรียน)
- การเล่นเกมที่มีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือการพนันออนไลน์

๕. ปัญหาการคบคนชั่วเป็นมิตร

ปัญหานี้มักเป็นสาเหตุของปัญหาอื่นๆ ตามมา

ตัวอย่างปัญหา:

- การถูกชักชวนให้ไปทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น ทดลองยาเสพติด, โดดเรียน, ขโมยของ
- การรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและขาดการใช้วิจารณญาณ
- การขาดทักษะในการเลือกคบเพื่อนที่ดี

๖. ปัญหาความเกียจคร้านการเรียน

ปัญหานี้ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนและอนาคตของนักเรียน

ตัวอย่างปัญหา:

- การผัดวันประกันพรุ่ง ไม่ทำการบ้าน ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
- การขาดความเพียรพยายามในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ
- การอ้างเหตุผลต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงงานหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

ปัญหาเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการให้นักเรียนวิเคราะห์หาสาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักธรรมหรือคุณธรรมต่างๆ ผ่านกระบวนการทำโครงการคุณธรรมต่อไป

สาเหตุ สาเหตุของปัญหา

สาเหตุหลักของปัญหาอบายมุข ๖ ซึ่งสามารถนำไปเป็นหัวข้อสำหรับโครงการคุณธรรมได้ มีดังนี้:

สาเหตุของปัญหาอบายมุข ๖

๑. การขาดภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสติปัญญา: บุคคลอาจขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษพิษภัยของอบายมุข ทำให้ไม่สามารถตระหนักถึงผลกระทบระยะยาวที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว และสังคมได้
๒. ปัญหาครอบครัวและการเลี้ยงดู: การขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม หรือการที่ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี (เช่น ดื่มเหล้าให้ลูกดู) ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนหันไปพึ่งอบายมุขได้ง่ายขึ้น
๓. อิทธิพลจากเพื่อนและสังคมรอบข้าง: การคบเพื่อนที่ไม่ดีหรืออยู่ในชุมชนที่มีการใช้ออบายมุขอย่างแพร่หลาย อาจนำไปสู่การชักจูงและทดลองใช้ในที่สุด
๔. ความเครียดและการแสวงหาทางออกที่ผิด: เมื่อประสบปัญหาชีวิต หาทางแก้ปัญหาไม่ได้ หรือมีความเครียด วิตกกังวล บางคนเลือกที่จะใช้ออบายมุข เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน เพื่อดับทุกข์หรือผ่อนคลายในทางที่ผิด
๕. ความอยากรู้อยากมีและโลภ: สำหรับการพนัน สาเหตุหลักมักมาจากการอยากได้เงินหรือสิ่งของด้วยการเสี่ยงโชค โดยหวังรวยทางลัด ซึ่งมักนำไปสู่การสูญเสียทรัพย์สินในที่สุด
๖. การใช้เวลาว่างที่ไม่เป็นประโยชน์: การไม่มีกิจกรรมสร้างสรรค์ทำ หรือการปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างเปล่าประโยชน์ อาจทำให้อยู่ในสภาวะเกียจคร้าน และหันไปหาสิ่งมอมเมาเพื่อฆ่าเวลา
๗. การเข้าถึงอบายมุขได้ง่าย: สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงอบายมุข เช่น มีแหล่งขายสุรา ยาเสพติด หรือแหล่งเล่นการพนันอยู่ใกล้ตัว ทำให้ปัญหาแย่ง

ตัวอย่างปัญหาที่อาจนำไปทำโครงการคุณธรรมได้

- ปัญหา: นักเรียนในห้องเรียนขาดความตระหนักถึงพิษภัยของบุหรี่และแอลกอฮอล์
- ปัญหา: นักเรียนบางกลุ่มมีพฤติกรรมติดการพนันออนไลน์จนเสียการเรียน
- ปัญหา: คนในชุมชนบางส่วนใช้เวลาว่างไปกับการดื่มสุราและไม่ทำงานทำการ

การระบุสาเหตุที่ชัดเจนเหล่านี้ จะช่วยให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินโครงการคุณธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัจจัยภายใน (ตัวนักเรียน)

- ขาดความตระหนักและจิตสำนึกเรื่องคุณธรรม
- ขาดการยึดเหนี่ยวทางใจ
- ขาดความอดทนหรือการควบคุมตนเอง
- เร่งรีบหรือรีบร้อนจนขาดความรอบคอบ

ปัจจัยภายนอก

ครอบครัว: ขาดการดูแลเอาใจใส่, ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี

เพื่อน: กลุ่มเพื่อนที่สร้างค่านิยมผิดๆ หรือชักชวนไปในทางที่ไม่ดี

สังคม: ขาดพื้นที่หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

การเรียนการสอน:

- ขาดมาตรฐานการเรียนการสอนด้านจริยธรรม
- ขาดครูที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดหรือมีเวลาตรวจตราได้ทั่วถึง
- ขาดสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้

สถานการณ์เฉพาะ: การเรียนสลับแบบออนไลน์และออนไซต์ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อสื่อสารและการเรียน

ปัญหาและสาเหตุ อีกประการหนึ่ง

ปัญหาที่นำมาทำโครงการคุณธรรม มักเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน เช่น:

ความไม่สะอาด/ความเป็นระเบียบ: ห้องเรียนสกปรก ทั้งขยะไม่เป็นที่ ไม่จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน หรือโต๊ะเรียนไม่เป็นระเบียบ

ความไม่มีวินัย: นักเรียนมาสาย ไม่ส่งงาน ทำเวรไม่สม่ำเสมอ ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

การขาดจิตอาสา/ความรับผิดชอบ: ไม่มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือส่วนรวม ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ปัญหาความสัมพันธ์: นักเรียนมีความก้าวร้าว ไม่มีความสามัคคี หรือขาดสัมมาคารวะ

ปัญหาด้านการเรียน: นักเรียนมีผลการเรียนบกพร่อง และขาดกำลังใจในการแก้ไขปัญหา

สาเหตุ อีกประการหนึ่ง

สาเหตุของปัญหาเหล่านี้มักเชื่อมโยงกับปัจจัยดังนี้:

การขาดการปลูกฝังค่านิยมจากครอบครัวและสังคม: พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและค่านิยมที่ได้รับจากครอบครัวและสังคมมีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมของนักเรียน

การขาดต้นแบบที่ดี: การขาดแบบอย่างที่ดีจากบุคลากรในโรงเรียน (เช่น ครูหรือผู้บริหาร) หรือในชุมชน อาจทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการมีคุณธรรม

การขาดความตระหนัก/ความเข้าใจ: นักเรียนอาจไม่เข้าใจถึงผลกระทบของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือไม่เห็นคุณค่าของการมีคุณธรรม

การขาดแคลนอุปกรณ์/สื่อสนับสนุน: ในบางกรณี การขาดอุปกรณ์หรือสื่อในการจัดกิจกรรมอาจเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาได้

การบริหารจัดการที่ไม่ต่อเนื่อง: หากโครงการคุณธรรมเป็นเพียงกิจกรรมชั่วคราว ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผลลัพธ์ที่ได้อาจไม่ยั่งยืน

โดยสรุปแล้ว การระบุปัญหาและสาเหตุที่ชัดเจน จะช่วยให้การดำเนินโครงการคุณธรรมสามารถกำหนดแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักธรรมหรือแนวคิดที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวกอย่างแท้จริง

เป้าหมายของการแก้ปัญหา

เป้าหมายของโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ (ดื่มน้ำเมา เที่ยวกลางคืน เที่ยวดูการ เล่น การพนัน คบคนชั่ว เป็นมิตร และเกียจคร้านการทำงาน) มักจะมุ่งเน้นไปที่การป้องกัน การลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยง และการเสริมสร้างคุณธรรม ในกลุ่มเป้าหมาย โดยสามารถแบ่งออกเป็นเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ดังนี้

เป้าหมายเชิงปริมาณ (Quantitative Goals)

เป้าหมายเหล่านี้สามารถวัดผลเป็นตัวเลขหรือร้อยละได้ชัดเจน

- ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ: เช่น นักเรียนร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของอบายมุข ๖ เพิ่มขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม
- จำนวนผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง: เช่น จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมดื่มสุราหรือเล่นการพนันลดลงอย่างน้อย ๕๐% เมื่อ สิ้นสุดโครงการ
- อัตราการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์: เช่น นักเรียนร้อยละ ๙๐ ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมสร้างสรรค์หรือออกกำลังกาย มาก ขึ้น แทนการไปเที่ยวกลางคืน
- จำนวนผู้ที่สามารถเลิกอบายมุขได้สำเร็จ: เช่น มีสมาชิกในกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อย ๑๐ คน ที่สามารถเลิกพฤติกรรมที่ เกี่ยวข้องกับอบายมุขได้ (เช่น เลิกสูบบุหรี่)

เชิงคุณภาพ

เป้าหมายหลัก

เป้าหมายหลักเชิงคุณภาพของโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ (การพนัน, การดื่มน้ำเมา, เที่ยวกลางคืน, เที่ยวดู การ เล่น, คบคนชั่วเป็นมิตร, และความเกียจคร้านในการทำงาน) มุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะ และ การสร้าง คุณลักษณะเชิงบวกในตัวผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย

ตัวอย่างเป้าหมายหลักเชิงคุณภาพ มีดังนี้:

- ผู้เรียนมีความตระหนักรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงพิษภัยและผลกระทบของอบายมุข ๖ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
- ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่เข้มแข็งในการปฏิเสธ ป้องกัน และหลีกเลี่ยงการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข และสิ่งเสพติด
- ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย หรือจิตอาสา เพิ่มขึ้นอย่าง เป็นรูปธรรม
- ผู้เรียนสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ด้วยการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามความสนใจ แทนการไปมั่วสุมในอบายมุข
- ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น จากการดำเนินชีวิตที่ห่างไกลจากอบายมุข
- เกิดความร่วมมือและเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหอบายมุขอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืน
- สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนมีความปลอดภัย ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุข

เป้าหมายเหล่านี้สามารถปรับเปลี่ยนให้ specific (เฉพาะเจาะจง) กับปัญหอบายมุขที่ต้องการแก้ไขในแต่ละพื้นที่หรือ กลุ่มเป้าหมายได้

เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ

เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนหลักๆ คือ เป้าหมายเชิงปริมาณ (วัดผลได้ชัดเจน) และ เป้าหมายเชิงคุณภาพ (เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรม)

เป้าหมายเชิงปริมาณ

- จำนวนผู้เข้าร่วม: นักเรียน/สมาชิกในชุมชน ร้อยละ [XX] เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษ ภัยของอบายมุข
- การลดลงของพฤติกรรมเสี่ยง: จำนวนนักเรียน/สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข (เช่น การดื่มสุรา, เล่นการพนัน, เที่ยว กลางคืน) ลดลง ร้อยละ [XX] เมื่อเทียบกับก่อนดำเนินโครงการ
- การใช้เวลาว่าง: นักเรียน/สมาชิกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- **ความตระหนักรู้:** ผู้เข้าร่วมมีความตระหนักและเห็นถึงพิษภัย โทษ และผลเสียของอบายมุข ๖ (การติดสุราและของมีนเมา, เที่ยวกลางคืน, เที่ยวดูการละเล่น, เล่นการพนัน, คบคนชั่วเป็นมิตร, เกียจคร้านการทำงาน)
- **การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม:** ผู้เข้าร่วมสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้ห่างไกลจากอบายมุขและสิ่งเสพติดอื่นๆ ได้อย่างยั่งยืน
- **การมีคุณธรรมและจริยธรรม:** ผู้เข้าร่วมได้รับการปลูกฝังคุณธรรมที่จำเป็น เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความขยันหมั่นเพียร
- **การพึ่งพาตนเอง:** นักเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความอดทน และรู้จักใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
- **สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น:** โรงเรียนหรือชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม และปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุข
- **การเป็นแบบอย่างที่ดี:** ผู้เข้าร่วมสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นในสังคมได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวอย่างตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลักๆ คือ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ โดยอ้างอิงจากแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุข และโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.:

๑. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (Quantitative Indicators)

ตัวชี้วัดเหล่านี้สามารถวัดผลเป็นตัวเลขหรือร้อยละได้ชัดเจน:

- ร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา/ชุมชน) ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยและสามารถป้องกันตนเองจากอบายมุข ๖ ได้ (เช่น ร้อยละ ๘๐ ของนักเรียนมีความรู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน)
- ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมห่างไกลจากอบายมุข (เช่น ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ไม่เล่นการพนัน ไม่เที่ยวกลางคืน) เพิ่มขึ้น
- จำนวนครั้ง/ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข ในกลุ่มเป้าหมายลดลง (เช่น จำนวนนักเรียนที่มึนสาวยลดลง, จำนวนเคสการทะเลาะวิวาทลดลง)
- จำนวนกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และห่างไกลจากอบายมุข (เช่น กิจกรรมกีฬา, ศิลปะ, ชมรมคุณธรรม)
- ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ (นักเรียน, ผู้ปกครอง, ชุมชน) ต่อการดำเนินงานป้องกันอบายมุข (เช่น ร้อยละ ๘๕ ของผู้ปกครองพึงพอใจ)

๒. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Indicators)

ตัวชี้วัดเหล่านี้มักประเมินจากการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการสุรปลายาน:

- นักเรียนเกิดความตระหนักถึงพิษภัยของอบายมุข และเห็นคุณค่าของการประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม
- นักเรียนสามารถนำหลักธรรมคำสอน หรือแนวคิดที่ได้จากโครงการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (เช่น การใช้หลักความพอเพียง, ความมีวินัย)
- เกิดความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก ในการสนับสนุนกิจกรรมป้องกันและต่อต้านอบายมุขอย่างเป็นรูปธรรม
- สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม และปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุข
- นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

วิธีการประเมินและเครื่องมือที่ใช้

โดยทั่วไปจะใช้เครื่องมือหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม เช่น:

- แบบสอบถาม/แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ
- แบบสังเกตพฤติกรรม

- การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง
- การจัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงาน/กิจกรรม
- รูปภาพ/วิดีโอประกอบกิจกรรม

ตัวชี้วัดเหล่านี้จะช่วยให้สามารถวัดผลได้ว่าโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการลดปัญหาและป้องกันอบายมุขในกลุ่มเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

หลักการ

หลักการในพระพุทธศาสนา เช่น การพัฒนาคุณธรรม ๕ ประการ (ความพอเพียง, ความกตัญญู, ความซื่อสัตย์, ความรับผิดชอบ, อุดมการณ์คุณธรรม) รวมถึงคุณธรรมพื้นฐานอื่นๆ และหลักคำสอนทางศาสนาอื่น ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างหลักการที่ใช้ในโครงการคุณธรรม

คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ: ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ

หลักการที่เกี่ยวข้อง

โครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอบายมุข ๖ จะเน้นการนำหลักธรรมสำคัญ ๒ ชุดนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

- **อบายมุข ๖ (ทางแห่งความเสื่อม/ความพินาศ):** คือ สาเหตุที่นำไปสู่ความเสื่อมเสียทั้งทรัพย์สิน ชื่อเสียง และชีวิต ได้แก่
 ๑. การติดสุราและของมีนเมา: ทำให้เสียทรัพย์สิน, ก่อการทะเลาะวิวาท, เป็นบ่อเกิดของโรค, เสียชื่อเสียง, ขาดสติปัญญา
 ๒. การชอบเที่ยวกลางคืน: ทำให้ไม่รักษาตัว, ไม่รักษาทรัพย์สิน, เป็นที่ระแวงสงสัย, เป็นที่มาของเรื่องเดือดร้อน
 ๓. การชอบเที่ยวดูการละเล่น: ทำให้การทำงานเสื่อมเสีย เพราะใจกังวลและเสียเวลา
 ๔. การติดการพนัน: ทำให้เสียทรัพย์สิน, เป็นหนี้สิน, เกิดการลักขโมย, ครอบครัวยืดร้อน
 ๕. การคบคนชั่วเป็นมิตร: ถูกชักจูงไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย
 ๖. ความเกียจคร้านการทำงาน: ทำให้ทรัพย์สินที่ได้มาหมดไป, ทรัพย์สินใหม่ไม่เกิด
- **เบญจศีล (ศีล ๕):** เป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานสำหรับควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาให้เรียบร้อย การรักษาศีล ๕ ช่วยป้องกันตนเองจากการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขได้โดยตรง
 ๑. เว้นจากการฆ่า/เบียดเบียนสัตว์
 ๒. เว้นจากการลักทรัพย์
 ๓. เว้นจากการประพฤติดีกในกาม
 ๔. เว้นจากการพูดเท็จ/คำหยาบ/ส่อเสียด/เพ้อเจ้อ
 ๕. เว้นจากการดื่มสุราและของมีนเมา: ข้อนี้สัมพันธ์โดยตรงกับอบายมุขข้อที่ ๑
- **เบญจธรรม (ธรรม ๕):** เป็นคุณธรรมคู่เคียงกับเบญจศีล ช่วยเสริมให้การรักษาศีลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นเครื่องมือในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี
 ๑. เมตตาและกรุณา: ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ช่วยลดการเบียดเบียน
 ๒. สัมมาอาชีวะ: การประกอบอาชีพสุจริต ช่วยป้องกันการลักทรัพย์และการพนัน
 ๓. กามสังวร/ความสำรวมในกาม: พอใจในคู่ครองของตน ช่วยป้องกันการประพฤติดีกในกาม
 ๔. สัจจะ/ความซื่อสัตย์: พูดความจริง ไม่โกหก ช่วยให้สังคมมีความน่าเชื่อถือ
 ๕. สติสัมปชัญญะ: ความระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ ช่วยควบคุมตนเองไม่ให้ตกอยู่ในความประมาทและห่างไกลอบายมุข

ตัวอย่างโครงการคุณธรรม

โครงการคุณธรรมควรเป็นกิจกรรมเชิงรุกที่เด็กคิด เด็กทำ เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมทางศีลธรรมในโรงเรียนหรือชุมชน

หัวข้อ อบายมุข	หลักธรรมที่ใช้	ชื่อโครงการ (ตัวอย่าง)	กิจกรรมในโครงการ
ติดสุรา/ ของมีนเมา	เบญจศีลข้อ ๕ (ไม่ดื่มสุรา), เบญจธรรมข้อ ๕ (สติสัมปชัญญะ)	"ห้องเรียน/ชุมชนปลอด เหล้า" หรือ "วัยใส ใส่ใจสุขภาพ ห่างไกลยาเสพติด"	- รณรงค์ให้ความรู้เรื่องโทษ ของสุรา/ยาเสพติด - จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น กีฬา ดนตรี เพื่อใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ - ทำป้าย/สื่อประชาสัมพันธ์ ในบริเวณโรงเรียน/ชุมชน
ชอบเที่ยว กลางคืน	เบญจธรรมข้อ ๕ (สติสัมปชัญญะ), การใช้เวลา ว่างให้เป็นประโยชน์	"ชมรมคนตื่นเช้า เราทำความ ดี" หรือ "กิจกรรมหลังเลิกเรียน สร้างสรรค์"	- จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมทางเลือก หลังเลิกเรียน เช่น ชมรมอ่าน หนังสือ, จิตอาสา - ส่งเสริมให้กลับบ้านตรงเวลา มีกิจกรรมทำร่วมกับ ครอบครัว
ติดการ พนัน	เบญจศีลข้อ ๒ (ไม่ลักทรัพย์), เบญจธรรมข้อ ๒ (สัมมาอาชีวะ), ความพอเพียง	"ออมเงินสร้างอนาคต ไม่คิดรวย ทางลัด" หรือ "หยุดพนัน ชีวิตไม่ พัง"	- จัดกิจกรรมส่งเสริมการออม เงินในโรงเรียน - ให้ความรู้เรื่องโทษของการ พนันและผลกระทบต่อ ครอบครัว - ส่งเสริมการประกอบอาชีพ สุจริต/กิจกรรมหารายได้ พิเศษเล็กๆ น้อยๆ
คบคนชั่ว เป็นมิตร	หลักกัลยาณมิตร (มิตรดี), เบญจธรรมข้อ ๑ (เมตตา/ กรุณา)	"โครงการเพื่อนช่วยเพื่อนชี้ทาง สว่าง" หรือ "กลุ่มพลังบวก"	- ส่งเสริมการเลือกคบเพื่อนที่ ดี - จัดกิจกรรมให้เพื่อนช่วย เตือนเพื่อนเมื่อเห็นพฤติกรรม เสี่ยง - สร้างเครือข่ายเพื่อนดีใน ห้องเรียน/โรงเรียน
เกียจคร้าน การทำงาน	เบญจธรรมข้อ ๒ (สัมมาอาชีวะ), ความมีวินัย	"จิตอาสาพัฒนาโรงเรียน/ ชุมชน" หรือ "งานบ้านงานเรา"	- จัดกิจกรรมปลูกฝังความ รับผิดชอบ เช่น การทำความ สะอาดห้องเรียน - ส่งเสริมการทำงานบ้าน/ ช่วยเหลืองานในชุมชน - ให้ความรู้เรื่องผลเสียของ ความเกียจคร้าน

การดำเนินโครงการเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนและชุมชนเข้าใจและตระหนักถึงโทษของอบายมุข พร้อมทั้งมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจด้วยการประพฤติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม

โครงการคุณธรรมจะมุ่งเน้นให้นักเรียนนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาจริงในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดเป็นรูปธรรมและส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น

การประยุกต์หลักอริยสัจ ๔ กับโครงการคุณธรรม (โรงเรียนสีขาว)		
หลักธรรม	ความหมายตามหลักศาสนา	การประยุกต์ในโครงการคุณธรรม
ทุกข์	ความไม่สบายกายไม่สบายใจ เป็นสิ่งที่ไม่มีพึงปรารถนา	ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น ปัญหาการเรียน, ปัญหาพฤติกรรม, ปัญหาความขัดแย้ง
สมุทัย	เหตุแห่งทุกข์ หรือต้นเหตุของความทุกข์ (เช่น ตัณหา)	ต้นเหตุของปัญหา เช่น สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน, สาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง, สาเหตุที่ทำให้ผิดกฎระเบียบ
นิโรธ	ความดับทุกข์	การแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วง เช่น นักเรียนที่สอบผ่าน, นักเรียนที่เลิกพฤติกรรมไม่ดีแล้ว, ปัญหาได้รับการแก้ไข
มรรค	ทางแห่งการดับทุกข์ หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อดับทุกข์ (มรรค ๘)	แนวทางในการแก้ปัญหา เช่น การใช้หลักไตรตรองอย่างมีเหตุผล, การมีระเบียบวินัย, การทำงานเป็นทีม, การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม, หรือการปฏิบัติตามกฎโรงเรียน

ตัวอย่าง ปัญหา: นักเรียนคนหนึ่งทะเลาะวิวาท (ทุกข์)
สาเหตุ: เกิดจากความหงุดหงิดที่เพื่อนล้อเลียน (สมุทัย)
การแก้ปัญหา: นักเรียนคนนั้นหยุดทะเลาะและหันไปหาเพื่อนคุยกันดีๆ (นิโรธ)
แนวทาง: นักเรียนควรจะรู้จักใช้เหตุผลในการระงับอารมณ์และสื่อสารกับเพื่อนด้วยความเข้าใจ (มรรค)

พระราชดำรัส แนวทางการจัดทำโครงการคุณธรรมเกี่ยวกับอภัยมุข ๖ และเบญจศีลเบญจธรรม โดยอ้างอิงแนวทางตามหลักพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำริ สามารถดำเนินการได้โดยเน้นการนำหลักธรรมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลด ละ เลิกอภัยมุข ซึ่งเป็นหนทางแห่งความเสื่อม

แนวคิดหลักตามแนวพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเป็นแบบอย่างในการนำหลักธรรมทางศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและปกครองบ้านเมืองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โครงการคุณธรรมหลายโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลและให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยใช้หลักปฏิบัติพื้นฐาน เช่น โครงการ "หมู่บ้านรักษาศีล ๕" ซึ่งสอดคล้องกับการลด ละ เลิกอภัยมุข

การสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายใน (Inner Strength / "ระเบิดจากข้างใน")

พระราชดำริ "ระเบิดจากข้างใน" หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความพร้อมทางจิตใจและสติปัญญาเสียก่อน ในบริบทของโครงการคุณธรรม คือการสร้างเสริมความตระหนักรู้และปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของสมาชิกในกลุ่มหรือชุมชนก่อนที่จะขยายผลสู่ภายนอก เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

พระบรมราโชวาท ร.๙ ที่กล่าวถึงแนวทางในการแก้ภัยมุข ๖ ประการนั้นเน้นให้คนในชาติรู้จักการพัฒนาตนเองผ่าน การทำความดี, มีสัจจะ, เสรีภาพ, การศึกษาพัฒนาชาติ, ส่งเสริมศิลปะและวิทยาศาสตร์, และหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคำสอนเหล่านี้มุ่งเน้นให้คนมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร มีเหตุผล และพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้ห่างไกลจากความชั่วร้ายและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเจริญรุ่งเรือง

แนวทางแก้ภัยมุข ๖ ประการจากพระบรมราโชวาท ร.๙

- **การทำความดี:** แม้จะยาก แต่ก็ต้องทำเพราะหาไม่แล้วความชั่วที่ทำงานจะเข้ามาแทนที่
- **การมีสัจจะ:** ต้องมีคุณสมบัติในตัวบุคคลหลายประการ เช่น ความตั้งใจที่มั่นคง และความสุจริต
- **เสรีภาพ:** เสรีภาพที่มาพร้อมกับการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- **การศึกษาพัฒนาชาติ:** การให้ความรู้แก่ตนเองและผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชาติ
- **การส่งเสริมการศึกษา ศิลปะ และวิทยาศาสตร์:** เพื่อให้คนในชาติมีความรู้ความสามารถรอบด้าน
- **หลักเศรษฐกิจพอเพียง:** การดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

คุณธรรมอัตลักษณ์ คือ

คุณธรรมอัตลักษณ์เป็นคุณลักษณะเฉพาะที่องค์กรหรือกลุ่มบุคคลต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับสมาชิก โดยมักจะเชื่อมโยงกับหลักธรรมหรือค่านิยมที่สำคัญ สำหรับโครงการคุณธรรมที่มุ่งเน้นการแก้ไขหรือป้องกันอบายมุข ๖ และเชื่อมโยงกับเบญจศีลเบญจธรรม สามารถกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์และตัวอย่างโครงการได้ดังนี้

คุณธรรมอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง

คุณธรรมอัตลักษณ์ที่สามารถนำมาใช้เป็นเป้าหมายในโครงการป้องกันอบายมุข ได้แก่:

- **ความซื่อสัตย์สุจริต:** ไม่ลักขโมย ไม่เล่นการพนัน (เชื่อมโยงกับศีลข้อ ๒, อบายมุขเรื่องการพนัน)
- **ความมีวินัย/ความรับผิดชอบ:** การรู้จักควบคุมตนเอง ไม่เที่ยวกลางคืน ไม่เกียจคร้านการทำงาน (เชื่อมโยงกับศีลข้อ ๕, อบายมุขเรื่องการเที่ยวและเกียจคร้าน)
- **สติและปัญญา:** การมีสติรู้ตัว ไม่หลงมัวเมาในสิ่งเสพติดหรืออบายมุข (เชื่อมโยงกับศีลข้อ ๕)
- **ความพอเพียง/ความมัธยัสถ์:** ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปกับอบายมุข เช่น สุรา การพนัน (เชื่อมโยงกับเบญจธรรม)
- **เมตตา:** ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ (เชื่อมโยงกับศีลข้อ ๑, ๓, ๔)

สอดคล้องกับการแก้ปัญหาโรงเรียนสีขาว เรื่อง...อบายมุข ๖

๑ ปัญหายาเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา หรือน้ำกระท่อม

สามารถนำมาเป็นหัวข้อหลักในการทำโครงการคุณธรรมได้ โดยมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ

ลักษณะของปัญหา

ยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน): เป็นยาเสพติดสังเคราะห์ที่มีอันตรายร้ายแรง ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตัวผู้เสพ (สุขภาพจิตและกาย) ครอบครัว และสังคมโดยรวม **กัญชาและน้ำกระท่อม:** ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายไปแล้ว แต่ยังคงมีประเด็นปัญหาด้านการใช้ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่อาจใช้ในทางที่ผิด หรือนำไปผสมกับสารเสพติดอื่น (เช่น ผสมใน "สี่คูณร้อย") ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายได้ การใช้เพื่อสันทนาการหรืออยากลองโดยขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องยังคงเป็นปัญหาในบางพื้นที่

แนวทางในโครงการคุณธรรม

โครงการคุณธรรมสามารถมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังนี้:

การให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้: จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดทุกชนิด รวมถึงผลกระทบทางกฎหมายและสังคม โดยอาจเชิญวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล

การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม: เน้นการปลูกฝังคุณค่าทางจิตใจ เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ: จัดกิจกรรมที่ช่วยให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ดีงาม และสามารถปฏิเสธแรงกดดันจากเพื่อนหรือสิ่งยั่วยุได้

การมีส่วนร่วมของชุมชน: ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ดูแล และช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้กลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์: ส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ หรือกิจกรรมค่ายจริยธรรม เพื่อดึงความสนใจของเยาวชนออกจากสิ่งเสพติด

โครงการคุณธรรมจึงเป็นแนวทางที่เน้นการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลบนพื้นฐานของคุณงามความดี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหายาเสพติดในสังคมอย่างยั่งยืน

๒ ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นโครงการคุณธรรมได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิตใจ เช่น โรคตับ อุบัติเหตุ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่ส่งต่อการเรียนและสติปัญญา. โครงการคุณธรรมสามารถมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญห สุขภาพ จิตใจ และพฤติกรรมเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาและเยาวชน.

ปัญหาหลัก

ปัญหาสุขภาพและผลกระทบทางสังคม: การดื่มแอลกอฮอล์นำไปสู่ปัญหาสุขภาพต่างๆ รวมถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การทะเลาะวิวาท และอุบัติเหตุ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชน

พฤติกรรมในกลุ่มเยาวชน: มีการค้นพบว่าเยาวชนสามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย และมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการดื่ม เช่น สถานที่ดื่ม ความถี่ ปริมาณ และอิทธิพลจากสื่อ

ขาดความตระหนักถึงพิษภัย: ประชาชนและเยาวชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษและผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างยั่งยืน

อิทธิพลจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อม: ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวมีการดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสเลียนแบบพฤติกรรม หรือประสบปัญหาขาดความอบอุ่นในครอบครัว

การเข้าถึงได้ง่าย: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีจำหน่ายอย่างแพร่หลายในร้านสะดวกซื้อหรือร้านค้าทั่วไป ทำให้การควบคุมทำได้ยาก

แนวทางการแก้ไขผ่านโครงการคุณธรรม

โครงการคุณธรรมนำหลักธรรมทางศาสนา (เช่น ศีล ๕) หรือหลักจริยธรรมสากลมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีตัวอย่างแนวทางดังนี้:

การรณรงค์และสร้างความตระหนัก: จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องพิษภัยของแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง โดยอาจบูรณาการกับการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลสำคัญ เช่น เข้าพรรษา ปีใหม่

การสร้างแรงจูงใจและกิจกรรมทางเลือก: ส่งเสริมให้นักเรียนหรือคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ เช่น ชมรมต่างๆ กีฬา หรือกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีม เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แทนการดื่ม

การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน: โครงการมักเน้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วม เช่น โครงการ "โพธิ์ศัตว์น้อย ลูกขอพ่อแม่เลิกเหล้า" ที่ให้ลูกเป็นกำลังใจให้พ่อแม่ลด ละ เลิกการดื่ม ซึ่งช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวให้ดีขึ้น

การกำหนดกติกา/ข้อตกลงร่วมกัน: สร้างกฎระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดงานศพปลอดเหล้า เพื่อสร้างบรรทัดฐานใหม่ทางสังคมในการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การใช้กระบวนการกลุ่ม: สร้างเครือข่ายภาคีความร่วมมือในชุมชน (เช่น "ชุมชนคนสู้เหล้า") เพื่อช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการเลิกดื่ม

โดยสรุปแล้ว ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริบทของโครงการคุณธรรม คือการขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแก้ไขได้ด้วยการปลูกฝังคุณธรรม สร้างความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๓ ปัญหาการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า

เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย และสามารถนำมาเป็นหัวข้อในการจัดทำโครงการคุณธรรมได้ โดยมีปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขดังนี้

ปัญหาหลัก

การเข้าถึงได้ง่าย: แม้จะมีกฎหมายควบคุม แต่บุหรี่ไฟฟ้ายังคงเข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้ง่าย ทั้งจากการซื้อขายออนไลน์และแหล่งอื่นๆ

ขาดความตระหนักถึงพิษภัย: เยาวชนจำนวนมากยังขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายและสารพิษในบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า (ซึ่งมีสารก่อมะเร็งมากกว่า ๔๒ ชนิดในควันบุหรี่) ทำให้มองว่าเป็นเรื่องปกติหรือ "เท"

อิทธิพลจากสื่อและสังคม: สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติและความเชื่อของเยาวชนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า รวมถึงอิทธิพลจากเพื่อนและคนรอบข้าง

ขาดภูมิคุ้มกันตนเอง: เยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันในการปฏิเสธหรือรับมือกับสิ่งยั่วยุ ทำให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย

แนวทางการแก้ปัญหาด้วย "โครงการคุณธรรม"

โครงการคุณธรรมสามารถนำหลักธรรมหรือคุณธรรมมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ เช่น:

หลักความรับผิดชอบ (ต่อตนเองและผู้อื่น): จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องพิษภัยของบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพของตนเองและคนรอบข้าง (ควันบุหรี่มือสอง/สาม)

หลักความมีวินัย/การควบคุมตนเอง: ส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง ไม่หลงไปกับสิ่งยั่วยุ หรือมีโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับผู้เริ่มสูบแล้ว

หลักความเมตตา/ความสามัคคี: สร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็น "โรงเรียนปลอดบุหรี่" อย่างแท้จริง โดยทุกคนในชุมชนโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

หลักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์: จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรที่น่าสนใจ เช่น กีฬา ดนตรี งานศิลปะ เพื่อให้นักเรียนมีพื้นที่แสดงความสามารถและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลจากยาเสพติด

ตัวอย่างโครงการคุณธรรมที่มุ่งแก้ไขหรือป้องกันปัญหายาเสพติด โดยนำหลักธรรมทางศาสนาพุทธมาประยุกต์ใช้
โครงการนี้เน้นใช้หลักธรรมสำคัญ ได้แก่:

๑. เว้นจากอบายมุข ๖: ทางแห่งความเสื่อม หรือเหตุย่อยยับแห่งทรัพย์ ซึ่งการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจัดเป็นหนึ่งในอบายมุขที่ควรหลีกเลี่ยง **๒. ดิตสุราและของมีนเมา ใช้ศีลข้อ ๕ แก้ไข / ๓. ปัญหาการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า ใช้สติปัญญา แก้ไข**
๒. เบญจศีล (ศีล ๕): เป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม โดยเฉพาะข้อที่ ๕ **สุราเมรัยเมษุมปาหฏฐานา เวรมณี** (เว้นจากการดื่มน้ำเมาและของมีนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท) ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข
๓. สติสัมปชัญญะ: การมีความรู้สึกตัวและระลึกได้อยู่เสมอ เพื่อให้สามารถยับยั้งชั่งใจและไม่หลงผิดไปตามสิ่งยั่วต่างๆ
๔. กัลยาณมิตร: การเลือกคบเพื่อนที่ดี ชักชวนกันไปในทางสร้างสรรค์

๔ ปัญหาสื่อลามก อนาจาร

ปัญหาหลัก การพัฒนามาเป็นอุตสาหกรรมสื่อลามกอนาจารเด็กในปัจจุบันโดยการใช้เด็กแสดงภาพที่ไม่เหมาะสมเพื่อเร้าอารมณ์ทางเพศซึ่งเป็นการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็ก โดยสื่อลามกอนาจารเด็กถูกมองว่าเป็นการแสดงออกและบ่งบอกถึงความปรารถนาของผู้ที่ขอมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก สื่อลามกอนาจารเด็กจึงเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญที่รัฐจำเป็นต้องปกป้องเด็กจากการตกเป็นเหยื่อของสื่อลามกอนาจารเด็กโดยการทำให้สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นสิ่งผิดกฎหมายเนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

เกิดการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็ก เป็นปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน ซึ่งต้องได้รับการใส่ใจและดูแลแก้ไข สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นเสมือนหลักฐานของการที่เด็กถูกล่อลวงละเมิดทางเพศซึ่งบันทึกไว้อย่างถาวร และส่งผลต่อจิตใจของเด็กไปตลอดชีวิต ๔๕

เนื่องจากกระบวนการผลิตสื่อลามกอนาจาร

เด็กต้องมีการล่อลวงละเมิดทางเพศหรือการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก และเด็กผู้ตกเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศจะรู้สึกว่สิ่งนั้นเป็นตราบาปส่งผลให้เกิดอาการฝันร้ายซึ่งเกิดจากความเครียดหลังถูกทารุณกรรม และเมื่อเด็กพยายามที่จะรับมือกับเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจจากการถูกล่อลวงละเมิดทางเพศนั้น เด็กผู้ตกเป็นเหยื่อมักประสบปัญหาการใช้สารเสพติด มีภาวะซึมเศร้า อาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหรือแม้แต่พยายามฆ่าตัวตาย

การล่อลวงเด็กเพื่อไปล่วงละเมิดทางเพศหรือทารุณกรรมทางเพศ (Child grooming) เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้กระทำผิดทางเพศ โดยมีกระบวนการคือ ผู้กระทำผิดทางเพศจะเลือกเป้าหมายของเด็กที่จะเป็นเหยื่อ จากนั้นก็จะให้ความสนใจกับเด็ก จนเด็กรู้สึกถึงความพิเศษและไว้วางใจ และพัฒนาไปสู่การกระทำที่ทำให้เด็กยอมรับหรือยินยอมมีกิจกรรมทางเพศด้วย

การเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก ในปัจจุบันเป็นไปอย่างง่ายดายและ รวดเร็วผ่านทางอินเทอร์เน็ต

เกมออนไลน์แบบเล่นตามบทบาท ซึ่งผู้เล่นสามารถสร้างรูปประจำตัวหรือ หรือเข้าร่วมห้องสนทนาออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก

กลุ่มสนทนาขนาดใหญ่ เช่น กลุ่มสนทนาในแอปพลิเคชันไลน์ (Line)

ผลประโยชน์ทางการค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก ทำให้เกิดแรงจูงใจในการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก

คุณค่าทางสังคมหรือประโยชน์ต่อสังคม หมายถึง หมายถึง สิ่งที่สังคมยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดีซึ่งสมาชิกในสังคมควรจะต้องกระทำ เป็นเป้าหมายที่สังคมอยากให้มี อยากให้เป็น

ตัวอย่างการทำโครงการคุณธรรมเพื่อแก้ปัญหาสื่อลามกอนาจารสามารถทำได้โดยการนำหลักธรรมทางศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่:

หลักธรรมที่นำมาใช้:

๑. หลักอริยสัจ ๔: ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา (ทุกข์) สาเหตุ (สมุทัย) แนวทางดับทุกข์ (มรรค) และผลที่เกิดขึ้น (นิโรธ) เกี่ยวกับปัญหาสื่อลามกอนาจาร
๒. หลักทริโสตถีปะ: ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปหรือความผิด โดยกระตุ้นจิตสำนึกให้นักเรียนรู้สึกผิดชอบชั่วดีเมื่อคิดจะเปิดรับหรือส่งต่อสื่อลามก
๓. หลักเบญจธรรม/เบญจศีล: โดยเฉพาะศีลข้อ ๓ (กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี) การไม่ประพฤติดนินทาม ซึ่งรวมถึงการไม่ข้องเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร และศีลข้อ ๔ (มุสาวาทา เวรมณี) การไม่โกหกหรือหลอกลวงผู้อื่นด้วยการใช้สื่อในทางที่ผิด
๔. หลักกัลยาณมิตร: การมีเพื่อนที่ดีคอยชักชวนหรือแนะนำในทางที่ถูกที่ควร และช่วยกันตักเตือนเมื่อพบเห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๕ ปัญหาการพนัน

เป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลและสังคมในหลายด้าน เช่น ผลกระทบต่อการเงิน (หนี้สิน, อาชญากรรม), การศึกษา (ผลการเรียนตกต่ำ, ออกจากโรงเรียน), จิตใจ (ความเครียด, ซึมเศร้า), ความสัมพันธ์ (กับครอบครัวและเพื่อน) และพัฒนาตนเอง.

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพนันในโครงการคุณธรรม

ผลกระทบต่อเยาวชน:

ด้านการเงิน: สูญเสียเงินไปกับการพนัน ก่อหนี้สิน และอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมเพื่อหาเงินมาใช้หนี้.

ด้านการศึกษา: ขาดสมาธิในการเรียน ส่งผลให้ผลการเรียนตกต่ำ และอาจต้องออกจากโรงเรียน.

ด้านจิตใจ: เครียด กังวล ซึมเศร้า ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตอื่นๆ.

ด้านความสัมพันธ์: มีปัญหากับครอบครัวและเพื่อน ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ.

ด้านพัฒนาการ: ขาดทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ดี.

ปัญหาทางกฎหมาย: การพนันออนไลน์: ผู้เล่นมีความผิดตาม พ.ร.บ. การพนันฯ อาจต้องจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.

ผู้จัด (เจ้ามือ/เว็บพนัน): มีความผิดตาม พ.ร.บ. การพนันฯ อาจต้องจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.

การโฆษณาชวนเล่นพนันออนไลน์: ผิดกฎหมาย และอาจมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.

ตัวอย่างแนวคิดและโครงร่างของโครงการคุณธรรมเพื่อแก้ปัญหาการพนัน โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่:

หลักธรรมที่นำมาใช้:

๑. อบายมุข ๖: ให้ความรู้ถึงโทษและทางแห่งความเสื่อม ๖ ประการ เพื่อให้เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น
๒. หลักความพอเพียง: สอนให้รู้จักคุณค่าของเงิน การใช้จ่ายอย่างประหยัด และการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง
๓. สติและสัมปชัญญะ: ฝึกให้นักเรียนรู้เท่าทันความคิดและอารมณ์ของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งยั่วยุ เช่น การชักชวนเล่นพนัน หรือโฆษณาออนไลน์
๔. ศีล ๕ (โดยเฉพาะข้อ ๒ และ ข้อ ๕): เน้นย้ำเรื่องการไม่ลักขโมย (ซึ่งอาจเกิดจากการติดหนี้พนัน) และการไม่มัวเมาในอบายมุข
๕. หลักสติสัมปชัญญะ: การมีสติรู้ตัวอยู่เสมอในการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และมีประโยชน์

๖ ปัญหาการทะเลาะวิวาท

การนำโครงการคุณธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาการทะเลาะวิวาทในกลุ่มนักเรียนหรือนักศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่คุณธรรมเป้าหมายที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความเข้าใจอันดีต่อกัน

ประเด็นหลักของปัญหาและการนำโครงการคุณธรรมมาแก้ไขมีดังนี้:

สาเหตุของปัญหาการทะเลาะวิวาทที่มักพบในบริบทนี้

ความเข้าใจผิด/ยั่วยุ: เป็นสาเหตุที่พบบ่อยที่สุด นำไปสู่การกระทบกระทั่งกัน

ขาดความรับผิดชอบ: การไม่รับผิดชอบต่องานกลุ่มอาจนำไปสู่ความขัดแย้งภายใน

พฤติกรรมก้าวร้าว: ปัญหาจากครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมที่ขาดการดูแล

ขาดความสามัคคี: การแบ่งพรรคแบ่งพวก หรือไม่สามารถทำงานร่วมกันได้

การนำโครงการคุณธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา

โครงการคุณธรรมจะช่วยปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อลดโอกาสการเกิดปัญหาเหล่านี้ โดยมีคุณธรรมเป้าหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้:

ความรักความสามัคคี: เป้าหมายหลักคือการทำให้นักเรียนในกลุ่มหรือในชั้นเรียนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และรักใคร่ปรองดองกัน

ความมีวินัย: การสอนให้รู้จักการเคารพกฎเกณฑ์และระเบียบวินัยในตนเองและสังคม

ความรับผิดชอบ: การปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและต่อส่วนรวม

การมีจิตอาสา/จิตสาธารณะ: การส่งเสริมให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีร่วมกัน

ตัวอย่างโครงการคุณธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท สามารถใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงานได้ โดยมีตัวอย่างแนวคิดและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

หลักธรรมที่นำมาใช้:

หลักธรรมที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ได้แก่:

- สัมมาวาจา (เจรจาชอบ): เป็นหลักธรรมเกี่ยวกับการใช้คำพูดที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา ประกอบด้วยไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด และไม่พูดเพ้อเจ้อ ซึ่งช่วยลดสาเหตุหลักของการทะเลาะวิวาทที่มักเกิดจากการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม
- พรหมวิหาร ๔: หลักธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประกอบด้วย

เมตตา: ความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น	กรุณา: ความสงสารและอยากช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
มุทิตา: ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี	อุเบกขา: การวางใจเป็นกลาง
- สาราณียธรรม ๖: หลักธรรมสำหรับการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เช่น การมีเมตตากายกรรม วจีกรรม มโนกรรมต่อกันในที่ลับและที่แจ้ง การแบ่งปันสิ่งของ และการประพฤติดนให้เหมาะสม
- อริยสัจ ๔: สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยมองว่าการทะเลาะวิวาทคือ "ทุกข์" และหาสาเหตุ "สมุทัย" เพื่อนำไปสู่แนวทางดับทุกข์ "นิโรธ" และวิธีการ "มรรค"
- ขันติ (ความอดทน): การรู้จักอดทน อดกลั้นต่อสิ่งเร้าหรือคำยั่วต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาลุกลาม

หมายเหตุเลือกข้อใดข้อหนึ่ง

อบายมุข ๖ คือ ช่องทางของความเสื่อม, ทางแห่งความพินาศ, เหตุย่อหยับแห่งโรคภัยทางแห่งความฉิบหาย, สาเหตุให้ถึงความเสื่อม มี ๖ อย่าง ดังนี้

๑. ติดสุราและของมีเงินเมา มีโทษ ๖ คือ
 ๑. ทรัพย์หมดไป ๆ เห็นชัด ๆ
 ๒. ก่อการทะเลาะวิวาท
 ๓. เป็นบ่อเกิดแห่งโรค
 ๔. เสียเกียรติเสียชื่อเสียง
 ๕. ทำให้ไม่รู้อาย
 ๖. ทอนกล้างปัญญา
๒. ชอบเที่ยวกลางคืน มีโทษ ๖ คือ
 ๑. ชื่อว่าไม่รักษาตัว
 ๒. ชื่อว่าไม่รักษาลูกเมีย
 ๓. ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์สมบัติ
 ๔. เป็นที่ระแวงสงสัย
 ๕. เป็นเป้าให้เขาใส่ความหรือขาวลือ
 ๖. เป็นทางมาของเรื่องเดือดร้อนเป็นอันมาก
๓. ชอบเที่ยวดูการละเล่นมีโทษ โดยการงานเสื่อมเสีย เพราะใจกังวลคอยคิดจ้องกับเสียเวลาเมื่อไปดูสิ่งนั้น ๆ ทั้ง ๖ กรณี คือ
 ๑. รำที่ไหนไปทีนั้น
 ๒. ขับร้องที่ไหน ไปทีนั้น
 ๓. ประโคมที่ไหน ไปทีนั้น
 ๔. เสภาที่ไหน ไปทีนั้น
 ๕. เพลงที่ไหน ไปทีนั้น
 ๖. เกิดเทิงที่ไหน ไปทีนั้น
๔. ติดการพนัน มีโทษ ๖ คือ
 ๑. เมื่อชนะย่อมก่อเวร
 ๒. เมื่อแพ้ก็เสียทรัพย์ที่เสียไป
 ๓. ทรัพย์หมดไป ๆ เห็นชัด ๆ
 ๔. เข้าที่ประชุม เขาไม่เชื่อถือถ้อยคำ
 ๕. เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อนฝูง
 ๖. ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะหาคู่ครองให้ลูกของเขา เพราะเห็นว่าจะเลี้ยงลูกเมียไม่ไหว
๕. คบคนชั่ว มีโทษ โดยนำไปให้กลายเป็นคนชั่วอย่างคนที่ตนคบทั้ง ๖ ประเภท คือ ได้เพื่อนที่จะนำไปให้กลายเป็น
 ๑. นักการพนัน คือ ชอบเล่นการพนันจนติด
 ๒. นักเลงหญิง คือ เป็นคนเจ้าชู้
 ๓. นักเลงเหล้า คือ ชอบดื่มสุราเป็นประจำ
 ๔. นักलगของปลอม คือ นำให้เป็นคนलगผู้อื่นด้วยของปลอม
 ๕. นักหลอกลวง คือ เป็นคนโกงเขาซึ่งหน้า
 ๖. นักเลงหัวไม้ คือ ชอบทะเลาะวิวาท
๖. เกียจคร้านการงาน มีโทษโดยท ำให้ยกเหตุต่าง ๆ เป็นข้ออ้างผัดผ่อนไม่ทำการงาน โภคะใหม่ก็ไม่เกิด โภคะที่มีอยู่ก็หมดสิ้นไป คือให้อ้างไปทั้ง ๖ กรณีว่า
 ๑. หนาวนักแล้วไม่ทำการงาน
 ๒. ร้อนนักแล้วไม่ทำการงาน
 ๓. เย็นไปแล้วไม่ทำการงาน
 ๔. ยังเข้านักแล้วไม่ทำการงาน
 ๕. หิวนักแล้วไม่ทำการงาน
 ๖. อิ่มนักแล้วไม่ทำการงาน *

* บางฉบับเป็น กระหายน้ำ อบายมุขหมวดนี้ ตรัสแก่สังคาลกมณพ ก่อนตรัสเรื่องทิศ ๖

โดยสรุป หลักธรรมที่ใช้แก้ไขโทษของอบายมุข ๖ คือการปฏิบัติในสิ่งตรงกันข้ามกับอบายมุขแต่ละข้อ เช่น แทนที่จะติดสุราและของมีเงินเมา ควร ฝึกสติ และใช้ชีวิตอย่างมีสติ แทนที่จะ เกียจคร้านการงาน ควร ขยันหมั่นเพียร ในการทำงานโดยไม่มีข้ออ้าง

๑. ติดสุราและของมีเงินเมา **แก้ด้วย** ฝึกสติและภาวนา: การเจริญสติสัมปชัญญะคือการมีสติรู้ตัวเสมอ
๒. ชอบเที่ยวกลางคืน **แก้ด้วย** ไม่เที่ยวกลางคืน: รักษาตัวและครอบครัว
๓. ชอบเที่ยวดูการละเล่น **แก้ด้วย** ไม่เที่ยวดูการละเล่น: ไม่หมกมุ่นอยู่กับความบันเทิง
๔. ติดการพนัน **แก้ด้วย** ประหยัดและลงทุน: รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และศึกษาการลงทุนที่รอบคอบ
๕. คบคนชั่ว **แก้ด้วย** คบคนดี: คบหากับบัณฑิตหรือภักษณมิตรที่นำพาไปในทางที่ดี
๖. เกียจคร้านการงาน **แก้ด้วย** ขยันหมั่นเพียร: ทำงานอย่างไม่มีข้ออ้าง เช่น หนาว ร้อน หิว หรืออิ่ม และหาโรคภัยไข้เจ็บตลอดเวลา

วิธีการดำเนินการ ➡ หลักการ PDCA

Plan ➡ (วางแผน):

- ระบุปัญหาหรือโอกาสในการปรับปรุง
- กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้
- ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลสถิติ, ทรัพยากร, หรือความต้องการของตลาด
- วางแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงเตรียมทรัพยากร, บุคลากร, และอุปกรณ์

Do ➡ (ลงมือปฏิบัติ):

- ดำเนินการตามแผนที่วางไว้
- นำแผนไปปฏิบัติจริง อาจเริ่มจากการทดลองในส่วนเล็กๆ ก่อน
- บันทึกข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการตรวจสอบ

Check (ตรวจสอบ):

- ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- วิเคราะห์ข้อมูลและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
- ประเมินผลว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่ และมีส่วนใดที่ควรปรับปรุง

Act (ปรับปรุงแก้ไข):

นำผลการตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง หากการเปลี่ยนแปลงได้ผลดีให้นำไปปรับใช้ในวงกว้าง และเริ่มวางแผนวงจรใหม่เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง หากการเปลี่ยนแปลงไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ให้กลับไปทบทวนและปรับแผนใหม่

ขั้นตอนการดำเนินงานจะใช้กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจและหลีกเลี่ยงอบายมุขได้จริง:

๑. ขั้นเตรียมการ (Plan):

- **ประชุมชี้แจง:** ทีมงาน/คณะกรรมการโครงการประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
- **สำรวจปัญหา:** สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงหรือความเข้าใจเกี่ยวกับอบายมุข ๖ ของกลุ่มเป้าหมาย (เช่น นักเรียนในโรงเรียน) ด้วยแบบสอบถามหรือการสังเกต
- **จัดทำสื่อ:** ออกแบบและจัดเตรียมสื่อความรู้เกี่ยวกับโทษของอบายมุข ๖ เช่น โปสเตอร์ อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ หรือบทละครสั้น
- **ประสานงาน:** ประสานงานกับผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน (เช่น ตำรวจ, อาสาสมัครสาธารณสุข) เพื่อขอคำแนะนำหรือวิทยากร

๒. ขั้นดำเนินการ (Do) (กิจกรรมหลัก):

- **กิจกรรมให้ความรู้เชิงรุก:** จัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับอบายมุข ๖ และโทษภัยต่างๆ ของแต่ละข้อ (ติดสุรา, เทียวกลางคืน, เล่นการพนัน ฯลฯ) โดยอาจเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
- **กิจกรรมกลุ่มระดมสมอง (Brainstorming):** แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการป้องกันตนเองจากอบายมุข
- **กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ/ละครคุณธรรม:** ให้ผู้เข้าร่วมเขียนบทและแสดงละครสั้นเกี่ยวกับผลกระทบจากอบายมุข เพื่อสร้างความตระหนักรู้และเห็นภาพที่ชัดเจน
- **กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกัน:** จัดกิจกรรมทางเลือกที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา ดนตรี ศิลปะ หรือกิจกรรมจิตอาสา เพื่อลดโอกาสไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข
- **การประชาสัมพันธ์:** ใช้สื่อที่จัดทำขึ้นประชาสัมพันธ์โทษของอบายมุขผ่านช่องทางต่างๆ ในโรงเรียนหรือชุมชน (เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์, ไลน์กลุ่ม, Facebook page)

๓. ขั้นสรุปและประเมินผล (Check & Action):

- **ติดตามพฤติกรรม:** ติดตามสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายหลังดำเนินกิจกรรมเป็นระยะ
- **ประเมินผล:** ใช้แบบสอบถามหลังกิจกรรมเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น และประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรม
- **สรุปรายงาน:** รวบรวมข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงในครั้งต่อไป
- **ยกย่องเชิดชู:** มอบเกียรติบัตรหรือรางวัลให้กับผู้เข้าร่วมที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (เช่น สามารถเลิกบุหรี่/เหล้าได้) (ถ้ามี)

เครื่องมือที่ใช้

๑. เครื่องมือทั่วไป

แบบสอบถาม (Questionnaire): ใช้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

แบบสังเกต (Observation): ใช้ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการทำงานในระหว่างการทำโครงการ ทั้งแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์ (Interview): ใช้สอบถามข้อมูลเชิงลึกจากผู้ทำโครงการหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์และทัศนคติ

แบบทดสอบ (Test): ใช้ประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

การวิเคราะห์ผลงาน (Work analysis): เป็นการประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้ทำขึ้นโดยตรง เช่น ผลิตภัณฑ์ หรือ รายงาน

กรณีศึกษา (Case Study): การวิเคราะห์เชิงลึกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จริงเพื่อทำความเข้าใจโครงการได้ดียิ่งขึ้น

๒. เครื่องมือเฉพาะทางสำหรับโครงการ

๑. เครื่องมือเก็บข้อมูลและประเมินผล

- **แบบสอบถาม (Questionnaires):** ใช้สำรวจพฤติกรรม ความคิดเห็น หรือความรู้เกี่ยวกับอบายมุขก่อนและหลังดำเนินโครงการ เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลง
- **แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Forms):** ใช้สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การเล่นเกมพนัน หรือความเครียดในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด
- **แบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน:** ใช้ประเมินคุณภาพของผลงานที่เกิดจากกิจกรรม เช่น โหมบายอบายมุข (โมเดลที่แสดงโทษของอบายมุข) บทละครคุณธรรม หรือสื่อรณรงค์ต่างๆ
- **การสัมภาษณ์ (Interviews):** ใช้วิธีการพูดคุยสอบถามความคิดเห็นหรือปัญหาเชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง หรือผู้นำชุมชน

๒. เครื่องมือ/สื่อสำหรับดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือในที่นี้ไม่ได้หมายถึงอุปกรณ์ แต่เป็น กระบวนการ และ กิจกรรม ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและป้องกันอบายมุข:

๑. การให้ความรู้และสร้างความตระหนัก:

๑. **เครื่องมือ:** ใบความรู้, สื่อวิดีโอ/โปสเตอร์เกี่ยวกับพิษภัยของอบายมุข
๒. **กิจกรรม:** การบรรยายให้ความรู้, จัดนิทรรศการ, การอภิปรายกลุ่ม, การแสดงละครคุณธรรมสั้นๆ เกี่ยวกับโทษของอบายมุข

๒. การใช้หลักธรรมทางศาสนา:

๐. **เครื่องมือ:** เบญจศีล เบญจธรรม, หลักธรรมเรื่อง หิริ (ความละอายแก่ใจ), โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวต่อบาป), และ ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ (ประโยชน์ในภาพปัจจุบัน)

๑. **กิจกรรม:** การฝึกสมาธิ (เช่น พุทโธ หรือการนั่งลมหายใจ) เพื่อให้มีสติรู้เท่าทันกิเลส, การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๓. การส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวกและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์:

๐. **เครื่องมือ:** กิจกรรมกีฬา, ศิลปะ, ดนตรี, งานอดิเรกสร้างสรรค์, กิจกรรมจิตอาสา
๑. **กิจกรรม:** จัดตั้งชมรม/กลุ่มสนใจ, การแข่งขันกีฬาภายใน, โครงการบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

๔. การสร้างเครือข่ายและแบบอย่างที่ดี:

๐. **เครื่องมือ:** การมีส่วนร่วมของครอบครัว ครู ผู้บริหาร และชุมชน, การคบเพื่อนที่ดี
๑. **กิจกรรม:** กิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน, การให้ครู/ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดี, การจัดตั้งกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง

หลักธรรมที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ เช่น:

- เว้นจากอบายมุข ๖: เป็นกรอบเนื้อหาหลักที่ให้ความรู้เกี่ยวกับทางแห่งความเสื่อม
- เบญจศีล เบญจธรรม: หลักปฏิบัติพื้นฐานเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี
- หิริโอตตปปะ: ความละอายและเกรงกลัวต่อบาปหรือความชั่ว
- มิตรแท้/มิตรเทียม: การรู้จักเลือกคบเพื่อนเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกชักจูงไปในทางที่ผิด

งบประมาณและแหล่งที่มา

มีผู้บริจาค ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘

-จำนวน ๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ศูนย์ล้านบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลกระทบในเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นเมื่อโครงการเสร็จสิ้น ซึ่งอาจเป็น ประโยชน์โดยตรงและโดยอ้อม โดยต้องระบุว่า ใคร เป็นผู้ได้รับประโยชน์ อย่างไร ทั้งในเชิง ปริมาณและคุณภาพ และผลที่คาดหวังนั้นควรสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และ เป้าหมาย ของโครงการ

ตัวอย่างที่ ๑ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

• ด้านผู้เรียน/ผู้เข้าร่วมโครงการ:

- มีความรู้ความเข้าใจ: ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมาย โทษ และผลกระทบของอบายมุขทั้ง ๖ ประการ
- มีทัศนคติที่ดี: มีความตระหนักถึงพิษภัยและเห็นความสำคัญของการหลีกเลี่ยงอบายมุข
- เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม: สามารถนำความรู้และหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ปฏิเสธการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติดอื่นๆ
- ใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์: ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ หรือ กิจกรรมจิตอาสา
- มีคุณธรรมและระเบียบวินัย: มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดี และประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

• ด้านสถานศึกษา/ชุมชน:

- สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น: สถานศึกษาหรือชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดจากปัญหายาเสพติดและอบายมุขอย่างยั่งยืน
- เกิดเครือข่ายความร่วมมือ: ผู้ปกครอง ครู และชุมชน มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหากลุ่มเสี่ยง
- เป็นแบบอย่างที่ดี: โครงการนี้สามารถเป็นต้นแบบหรือแนวทางในการจัดทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหอบายมุข ให้กับพื้นที่อื่นๆ ได้

วิธีการเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ใช้คำขึ้นต้นว่า "จะ" เพื่อแสดงการคาดการณ์
- ระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์ (เช่น นักเรียน, ครู, ชุมชน, ภาคธุรกิจ)
- อธิบายประโยชน์ที่ได้รับในเชิงปริมาณ (จำนวน, ปริมาณ) และเชิงคุณภาพ (ประสิทธิภาพ, คุณภาพ)
- เชื่อมโยงผลที่คาดว่าจะได้รับเข้ากับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ

พระอาจารย์สมชาย มนาโป

คุณครู

คุณครู